T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/624
KARAR NO : 2025/210
KARAR TR : 03/03/2025

ÖZET: Davacının sahibi ve mesul müdürü olduğu eczanenin, medula sisteminin kapatılması ve sözleşmesinin feshedilmesine dair işlemin iptali ile sözleşmenin yenilenmesi istemiyle, davalı Kuruma yapmış olduğu başvurunun reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 73. ve 101. maddeleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.K
Vekili : Av. Ü. Ç
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. Z. B. Ş

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin ... Eczanesi unvanı ile eczacılık faaliyeti yürüttüğünü, davalı idare tarafından 2023 yılına ait sözleşme ekindeki adli sicil belgesinin incelenmesinde, adli sicil arşiv kaydının olduğu, FETÖ/PDY silahlı terör örgütüne üye olmak eyleminden dolayı ceza davası açıldığı ve yapılan yargılama neticesinde ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesine rağmen verilen karardan ilgilinin FETÖ/PDY silahlı örgüt üyeliğinin sabit olduğu anlaşıldığından bahisle, medula ekranının kapatılarak sözleşmesinin feshedildiğini; müvekkilinin 15/04/2024 tarihli dilekçesi ile, medula sisteminin kapatılmasına ilişkin 18/08/2023 tarih ve E-89977692-199-79047578 sayılı kararın yeniden değerlendirilerek işletmekte olduğu ... Eczanesinin sözleşmesinin yenilenmesi talebinde bulunulduğunu ancak bu talebin reddedildiğini ileri sürerek, başvurunun reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının (Erzurum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Erzurum Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi) 09/05/2024 tarih E-89977692-199-94753736 sayılı işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Erzurum 3. İdare Mahkemesi 10/07/2024 tarih ve E.2024/1440, K.2024/1177 sayılı kararı, medula sisteminin kapatılmasına ilişkin karar ile sözleşmenin feshedilmesine ilişkin kararın aynı karar mı olduğu, aralarında ne gibi bir hukuki bağlantının bulunduğunun anlaşılamadığı hususları birlikte değerlendirildiğinde, bu haliyle dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesi esaslarına uygun şekilde düzenlenmediği anlaşıldığından dilekçenin reddine karar vermiştir.

3. Davacı vekili tarafından dosyaya sunulan yenileme dilekçesi ile, müvekkilinin 15/04/2024 tarihli başvurusunun reddine ilişkin, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının (Erzurum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Erzurum Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi) 09/05/2024 tarih E-89977692-199-94753736 sayılı işleminin iptali talebinde bulunmuştur.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

4. Davalı vekili süresinde sunduğu cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

5. **Erzurum 3. İdare Mahkemesi 07/08/2024 tarih ve E.2024/1572 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davalı idare vekilinin yargı yoluna ilişkin itirazının reddine ve mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Sonuç olarak, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve eczane arasında imzalanan tip sözleşme asıl protokolün eki mahiyetinde olup; ayrılmaz bir parçasıdır. Türk Eczacıları Birliği ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı arasındaki protokol hükümlerine, eczacılar da uymak zorunda olduklarından, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tanınan ayrıcalıklı hak ve yetkiler, Kurumun eczacılar ile imzaladığı tip sözleşmede de devam etmektedir. Dolayısıyla bu sözleşmeye ilişkin uyuşmazlıkların da idari yargı sistemi içerisinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Öte yandan, idari işlemler, tek yanlı ve idarenin kamu kudretini kullanarak tesis ettiği hukuksal işlemlerdir ve bunlar, idarenin iradesini açıklaması ile hukuksal sonuçlarını idare hukuku alanında doğururlar. İdari işleme muhatap olan karşı tarafın bu konuda iradesini açıklamasına gerek yoktur, yani işlem ile ilgili karşı tarafın muvafakati aranmaz.

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından, MEDULA sisteminin kapatılmasına ilişkin 18/08/2023 tarih ve E-89977692-199-79047578 sayılı kararın yeniden değerlendirilerek işletmekte olduğu ... Eczanesi'nin sözleşmesinin yenilenmesi talebiyle davalı idareye yaptığı 15/04/2024 tarihli başvurunun reddine ilişkin Erzurum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Erzurum Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin 09/05/2024 tarih E-89977692-199-94753736 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu edilen işlem, idari bir makam olan Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından tesis edilmiş bir işlem olup, aynı zamanda uyuşmazlık bir sözleşmenin yapılmasından önceki aşamaya ilişkindir. Davalı idare tek taraflı olarak kamu kudretini kullanarak sözleşmeyi yenilemeyeceği yönündeki iradesini açıklamakta ve sözleşme yenilememe yetkisini kullanmaktadır. Dolayısıyla dava konusu edilen işlem, bu yönüyle de bir idari işlem olarak kabul edilmelidir.

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, dava konusu idari işlem ile ilgili uyuşmazlığın çözümünde İdare Mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; davalı idarenin görev itirazının reddine, uyuşmazlığın görülmesi ve çözümlenmesinde Mahkememizin görevli olduğuna..."

6. Davalı idare vekili tarafından, süresi içerisinde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

7. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davacı tarafından, sahibi olduğu ... Eczanesi ile davalı idare arasında imzalanan Eczanelerden İlaç ve Tıbbi Malzeme Teminine İlişkin Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 1 ay sonra feshedileceğine dair 18.08.2023 tarihli ve 79047578 sayılı kararın yeniden değerlendirilerek Sözleşme'nin yenilenmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Erzurum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Erzurum Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezinin 09.05.2024 tarihli ve 94753736 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada, davalı idare tarafından yapılan görev itirazının reddi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

üzerine, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemi ile davalı idarece Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurulmuştur.

Bilindiği gibi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 73. maddesinin birinci fıkrasında; "Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır." hükmüne, 101. maddesinde; "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." hükmüne yer verilmiştir. Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanun'un 63., 73. ve 107. maddelerine dayanılarak çıkartılan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerinin/Protokollerinin Hazırlanması ve Akdedilmesine İlişkin Yönetmelik'te protokol ve sözleşmelerin hazırlanmasına ilişkin hükümler bulunmaktadır.

Dava; davacının imzaladığı Sözleşme'nin feshedileceğine dair kararın yeniden değerlendirilerek Sözleşme'nin yenilenmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine dair Erzurum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Erzurum Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezinin işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Bir kamu hizmetinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan mal veya hizmet temini sırasında, idarede kanunilik ilkesi gereğince idarenin belirli usul ve esaslara uyması zorunlu olup; işin sözleşmeye bağlanmasından önce geçen bu süreçte tesis edilen işlemlerin, kamu gücüne dayalı, resen ve tek yanlı olması nedeniyle idari işlem niteliğini taşıması karşısında, yargısal denetiminin idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerlerince yapılacağı tartışmasızdır.

Öte yandan, idari sözleşme, idarenin kamusal yetkisine dayanarak, kamu hizmeti gerekleri ve kamu yararı nedeniyle yaptıkları sözleşmelerdir. Bunlar idarenin ayrıcalıklı ve üstün, hak ve yetkilerini içerirler. İdare, bu sözleşme hükümlerinde tek yanlı değişiklik yapabilir ya da sözleşmenin feshine gidebilir, Bu nitelikte olmayan diğer sözleşmeler ise, genelde özel hukuk alanında, özel hukuk kurallarına göre düzenlenir.

Uyuşmazlığa konu işlem incelendiğinde, uyuşmazlığın bir sözleşmenin imzalanması aşamasından önceki aşamaya ilişkin olduğu, davalı idare ile bir sözleşme imzalanması isteminden kaynaklandığı, bu itibarla uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği düşünülebilir ise de, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinde yapılan düzenleme karşısında, uyuşmazlığın çözümünde bu hükmün dikkate alınması gerekmektedir.

Bu durumda, dava konusu uyuşmazlığın 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklanması ve bu Kanun'un "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesinde yapılan düzenleme karşısında; uyuşmazlığın bu çerçevede çözüme kavuşturulacağı da açıktır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 28.02.2022 tarihli ve 2021/557 Esas, 2022/117 Karar sayılı; 01.03.2021 tarihli ve 2021/22 E., 2021/94 sayılı ve 08.04.2021 tarihli ve 2012/131 E., 2013/471 K. sayılı kararlarında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir..."

8. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13/3. maddesine göre Danıştay Başsavcılığının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

9. Danıştay Başsavcısı, uyuşmazlığın çözümünde iş mahkemelerinin görevli olduğu ve 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca yapılmış başvurunun kabulü gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir :

"5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun, "Sağlık Hizmetlerinin Sağlanma Yöntemi ve Sağlık Giderlerinin Ödenmesi" başlıklı 73. maddesinin 1. fıkrasında; bu Kanuna göre sağlık hizmetlerinin, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanacağı, 12. fıkrasında; Kurumun, fatura denetimi konusunda kriterler koymaya, alternatif geri ödeme

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

modelleri oluşturmaya ve bu konularda tespitler ve denetimler yapmaya ve/veya yaptırmaya, buna bağlı olarak hizmet alımı yapmaya yetkili olduğu, son fıkrasında; sağlık hizmeti satın alma sözleşmelerinin hazırlanması ve akdedilmesi, sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esasların Kurum tarafından çıkarılacak Yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmış, 101. maddesinde; "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." kuralı yer almıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sağlık hizmetleri finanse edilen kişilere kaliteli, erişilebilir ve tıp biliminin genel kabul gören kurallarına uygun olarak sunulan sağlık hizmetlerinin karşılanması ve ihtiyaç duyulan alanlarda oluşturulacak alternatif geri ödeme modelleri üzerinden sağlık hizmetinin finansmanı için sağlık hizmeti sunucuları ile Kurum arasında yapılacak sözleşmelerin/protokollerin hazırlanması ve akdedilmesine ilişkin usûl ve esasları düzenlemek amacıyla, 5510 sayılı Kanunun 63., 73. ve 107. maddelerine dayanılarak çıkarılan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerinin/Protokollerinin Hazırlanması ve Akdedilmesine İlişkin Yönetmeliğin 5. maddesinde sözleşme/protokollere ilişkin genel ilkeler ayrıntılı şekilde belirlenmiş, 6. maddesinde sözleşmelerin/protokollerin hazırlanmasına ilişkin kurallara yer verilmiştir.

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 39. maddesinin (j) bendinde, "Eczanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırmak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczanelere dağıtmak", Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinin görevleri arasında sayılmıştır.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME :

Uyuşmazlık, davalı idare ile davacının sahibi ve mesül müdürü olduğu ... Eczanesi ile yapılan sözleşmenin Adli Sicil Belgesinde yer alan Erzurum 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin E:2021/100, K:2021/311 sayılı kararının gerekçesinde yer alan "FETÖ/PYD Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma" ibaresine dayanılarak feshedilmesi, fesih işlemine karşı adli yargı yerinde dava açılması, davacının "Adli Sicil ve Adli Sicil Arşiv Kaydının Bulunmadığına Dair Düzeltme" yapıldığından bahisle sözleşmenin yenilenmesi yolunda yapmış olduğu başvurunun; Erzurum 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararının var olmadığına dair davacının başvuru dilekçesinde herhangi bir hususun yer almaması ve Kurum işlemi aleyhine yargı yoluna başvurulması gerekçe olarak gösterilmek suretiyle reddedilmesinden kaynaklanmaktadır.

5510 sayılı Kanun'un 101. maddesine göre bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görülmesi gerekmekte olup, anılan Kanun hükümlerine dayanılarak eczane sahibi ve mesul müdürü olan davacı ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında akdedilen sözleşmenin davalı idare tarafından feshedilip bu işleme karşı dava açılması da göz önünde tutulduğunda, 101. maddede yer alan kurallar gereğince Erzurum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Erzurum Sağlık Güvenlik Merkezi'nin 09/05/2024 tarih ve E-89977692-199-94753736 sayılı işlemine karşı açılan davanın görüm ve çözümü iş mahkemelerinin görev alanına girmektedir."

IV. İLGİLİ HUKUK

10. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesi"* başlıklı 73. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/45 md.)

Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

11. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

12. 5510 sayılı Kanun'un *"Yönetmelikler"* başlıklı 107. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda bahsi geçen yönetmelikler bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde çıkarılır. Kurum, bu Kanunun diğer maddelerinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları yönetmelik ile düzenleme yetkisine sahiptir."

13. 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun *"Birliğin kuruluşu ve vazifeleri"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 16/5/1983 - KHK 69/1 md.; Değiştirilerek Kabül: 8/1/1985 - 3145/1 md.)
Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yetkili olup da, özel kanunlarında üye olamayacakları belirtilenler hariç, sanatlarıyla uğraşan ve meslekleriyle ilgili hizmetlerde çalışan eczacıların katılmasıyla; eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak; eczacıların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla tüzelkişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde Türk Eczacıları Birliği kurulmuştur.
Mesleğini serbest olarak icra eden veya özel kuruluşlarda eczacılıkla ilgili hizmetlerde çalışacak eczacılar işe başlamadan önce bulundukları ilin eczacı odasına kaydolmaya ve üyelik ödevlerini yerine getirmeye mecburdurlar. Eczacı odalarına kayıtlı eczacılar diğer kanunlarla kurulmuş meslek odalarına kaydolmaya zorunlu değildir.
Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli kadrolarda çalışan eczacılar ile herhangi bir sebeple meslek ve sanatıyla uğraşmayan eczacılar istedikleri takdirde eczacı odalarına kaydolabilirler."

14. 6643 sayılı Kanun'un 39. maddesinin ilgili kısmı şöyledir :

"(Değişik: 23/2/1995 - 4078/6 md.)
Merkez Heyetinin görevleri şunlardır:
...
j) Eczanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırmak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczanelere dağıtmak,
..."

15. 26/03/2016 tarih ve 29665 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerinin/Protokollerinin Hazırlanması ve Akdedilmesine İlişkin Yönetmeliğin *"Genel İlkeler"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) Finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri; Kurum ile yurt içindeki ve/veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler/protokoller yoluyla sağlanır.
(2) Sözleşmeler/protokoller yoluyla satın alınacak sağlık hizmetleri, bu hizmetlerin 24/3/2013 tarihli ve 28597 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde tanımlanan sağlık hizmeti sunucularının hangilerinden karşılanacağı ile sağlık hizmetlerinin satın alımına ilişkin kurallar Kurum tarafından belirlenir.
(3) Kurum, sunulan sağlık hizmetleri karşılığında, SHS'lere ilgili mevzuat ile sözleşmelerde/protokollerde belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda ödeme yapar.
(4) Kurumca genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile sağlık hizmeti sunucularına, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen her türlü ödeme, ilgili mevzuata göre

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

geri alınır.

(5) Kurum, sağlık hizmetleri sunumunda gerekli gördüğü hallerde SHS tarafından sözleşme/protokol kapsamında sunulan hizmetlere ilişkin veri ve bilgiye ulaşma ve temin etme hakkına sahiptir. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık bilgilerinin gizliliği esastır.

(6) Sözleşmelerin/protokollerin akdedilmesine ilişkin süreç ile bu aşamada ibraz edilmesi gereken belgeler Kurum tarafından belirlenir.

(7) Sözleşmelerde/protokollerde, ceza koşulu ve/veya fesih gerektiren fiiller, fesih uygulama kriterleri ve sözleşme/protokol yapılmayacak sürelere yer verilebilir. (Danıştay Onbeşinci Dairesinin 27/11/2018 tarihli ve E.:2016/3732; K.:2018/7862 sayılı kararı ile iptal ikinci cümle; Danıştay İDDK'nın 17/1/2022 tarihli E.:2021/545, K.:2022/1 sayılı Onama kararı ile mezkûr karar kesinleşmiştir.)

(8) Sözleşmelerde/protokollerde ceza koşulu veya fesih uygulamasını gerektiren fiillerin 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu yönünden de suç oluşturması halinde ilgililer hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(9) Kurumca bu Yönetmelikte belirlenen koşulların gerçekleşmesi halinde ilgili mevzuata uygun şekilde sözleşmelerde/protokollerde değişiklik yapılabilir.

10) Sözleşmelerde/protokollerde SHS'nin, Kurumdan doğmuş ve doğacak alacaklarını devir ve temlik edemeyeceğine ilişkin hükümlere yer verilir.

(11) Sözleşmelerde/protokollerde SHS'nin, kişilere ve Kuruma ait bilgilerin gizliliği ile ilgili yasal yükümlülüklere uyacağına ilişkin hükümlere yer verilir.

(12) Sözleşmelerde/protokollerde, SHS'nin; sahip, unvan, ortak ve adres değişiklikleri ile devri halinde hak ve yükümlülüklerine ilişkin hükümlere yer verilebilir.

(13) SHS'nin işletme hakkının devri, kiralama da dahil olmak üzere işletmenin devri gibi sonuç doğurur. Bu kapsamda devreden ile devralanın her türlü Kurum alacakları yönünden müşterek ve müteselsil sorumluluğu devam eder. Hem devredenin hem de devralanın Kurum alacakları tahsil edilmeden devralan SHS ile sözleşme/protokol yapılmaz.

(14) Kurum tarafından sözleşmesi feshedilmiş SHS ile feshe neden olan fiillere bağlı olarak oluşan Kurum alacakları tahsil edilmeden ve fesih süresi tamamlanmadan yeni bir sözleşme yapılmaz.

(15) Kurum tarafından sözleşmesi feshedilmiş SHS'nin devri halinde feshe neden olan Kurum alacakları tahsil edilmeden ve fesih süresi geçmeden devralan sağlık hizmeti sunucusu ile sözleşme yapılmaz. Sözleşme yapılmayan veya sözleşmesi feshedilen sağlık hizmeti sunucusunun muayene ve işlemlere ilişkin fatura bedelleri ödenmez.

(16) Sözleşmelerde/protokollerde, mücbir sebeplerin varlığı halinde, ceza koşulu ve feshe ilişkin yaptırımların uygulanmayacağına ilişkin hükümlere yer verilebilir.

(17) Sözleşmelerde/protokollerde, ek sözleşmelerin/ek protokollerin SHS'ler tarafından imzalanmaması durumunda, sözleşmelerin/protokollerin feshedileceğine ilişkin hükümlere yer verilebilir.

(18) Kurum, sözleşme/protokol kapsamında her türlü inceleme ve denetim yapmaya ve buna ilişkin kurallar belirlemeye yetkilidir.

(19) Kurum, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi sağlık hizmeti sunucuları tarafından yatan ve/veya günübirlik tedavi kapsamındaki hastalarda kullanılacak ve Kurumca belirlenecek olan tıbbi malzemeleri ve temini zorunlu ilaç ve/veya ilaç gruplarını, tıbbi malzeme tedarikçilerinden veya ecza depolarından temin etmek amacıyla sözleşme yapabilir, Kurum tarafından bu SHS'lere yapılan ödemeler, sağlık hizmeti sunucusunun Kurumdaki alacağından mahsup edilir.

(20) 18/4/2014 tarihli ve 28976 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Sağlık Sigortası Uygulamaları Yönetmeliğinin, sözleşmelerin/protokollerin hazırlanması, akdedilmesi ve yürürlüğe konulmasına ilişkin hükümleri birlikte uygulanır."

16. Yönetmeliğin *"Sözleşmelerin/protokollerin hazırlanması"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"(1) Sözleşmeler/protokoller, kanunlarla tanımlanmış istisnalar hariç olmak üzere Kurum tarafından hazırlanır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

(2) Kamu idareleri sağlık hizmeti sunucuları ile yapılacak sözleşmeler/protokoller, Kurum ve kamu idaresi yetkili makamının onayı ve taraflarca imzalanması ile geçerlilik kazanır.

(3) Kamu idareleri sağlık hizmeti sunucuları dışındaki diğer sağlık hizmeti sunucuları ile yapılacak sözleşmeler/protokoller, kanunlarla tanımlanmış istisnalar hariç olmak üzere Kurum onayı ile yürürlüğe girer, Kurum ve taraflarca imzalanması ile geçerlilik kazanır.

(4) Kurum, Kanunun 73 üncü maddesi gereği, sözleşme ücretine tabi olan SHS'den sözleşme imzalamak için ücret alabilir.

(5) Sözleşmelerin/protokollerin geçerlilik süresi altı aydan az olamaz. İhtiyaç duyulan alanlarda oluşturulacak alternatif geri ödeme modelleri üzerinden sağlık hizmetinin finansmanı için yapılacak sözleşmelerde süre Kurum tarafından belirlenir.

(6) Sözleşmelerin/protokollerin geçerlilik süresi sonunda; Kuruma olan borcu, Kurum bilgi işlem sistemi (MEDULA) üzerinden iletilen toplam tahakkuk tutarına göre hesaplanacak son altı aylık fatura ortalamasını aşan SHS'lerle, götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi/protokolü olan SHS'ler hariç olmak üzere sözleşme/protokol yapılmaz.

(7) Sözleşme ve/veya SHS'nin türüne göre Kurum tarafından ilgili SHS'den teminat mektubu istenebilir. Teminat tutarının belirlenmesi ile teminat alınmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

(8) İlk defa sözleşme/protokol yapılacak SHS'ler, mahalli sağlık hizmeti sunumu ihtiyacı, kamu yararı, aktüeryal denge, sözleşme talep eden SHS'lerin ve o bölgedeki diğer SHS'lerin niteliği değerlendirilerek Kurum tarafından belirlenir.

(9) Yeni dönem için sözleşmesi/protokolü yenilenecek SHS'ler, Kurumca daha önce yapılan tespitler, hasta memnuniyeti, kamu yararı, aktüeryal denge ve verimlilik gibi ölçütler değerlendirilerek Kurum tarafından belirlenir.

17. Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokolün *"Sözleşmenin Feshi ve Cezai Şartlar"* başlıklı 5. maddesinin 5.1. fıkrası şöyledir:

"Taraflar bir ay önceden yazılı bildirimde bulunmak şartıyla sözleşmeyi her zaman feshedebilir."

18. Protokolün *"Cezai Şart, Uyarı ve Feshe İlişkin Genel Hükümler"* başlıklı 6. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bu Protokol hükümleri ile ilgili olarak ceza hukuku açısından suç teşkil eden fiillerin tespiti halinde, ilgili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

6.2. Hakkında suç duyurusunda bulunulan ve sözleşmesi feshedilen eczacı veya mesul müdür hakkında takipsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesinden sonra talep halinde sözleşme yapılır.

6.3. Bu Protokol hükümleri ile ilgili olarak hakkında suç duyurusunda bulunulan ve açılan Kamu davası sonucunda ceza mahkemesi tarafından beraat kararı verilen eczacının beraat kararından sonra talebi halinde sözleşme yapılır.

19. Protokolün *"Protokole İlişkin Genel Hükümler"* başlıklı 7. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Kurumla eczane arasında bu protokol esaslarına göre her yılın Ekim ayında sözleşme yenilenir. Kurum ile TEB arasında yapılacak ek protokol veya protokollerle düzenleme yapılması halinde, sözleşmeli eczacı bu düzenlemelere uymakla yükümlüdür. Kurum, Protokol hükümlerini kabul eden ve başvuru formunu getiren eczacı ile (feshi gerektirecek hususlar nedeniyle sözleşmeleri feshedilenlerin fesih süreleri boyunca ve muvazaalı olarak açıldığı kanıtlanan eczaneler hariç) sözleşme yapar. Eczacı sözleşmenin Kurumda kalacak nüshasının ön yüzüne protokol hükümlerini okuduğunu ve kabul ettiğini el yazısı ile yazarak imzalar diğer sayfaları paraflar.

Protokolün 7.1 numaralı maddesinin uygulanmasında 5510 sayılı Kanunun 103 üncü

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

maddesi ve Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerinin/Protokollerinin Hazırlanması ve Akdedilmesine İlişkin Yönetmelik hükümlerine uyulur."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

20. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

21. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği *görüşülüp* düşünüldü:

22. Dava, davacının sahibi ve mesül *müdürü* olduğu eczanenin, medula sisteminin kapatılması ve sözleşmesinin feshedilmesine dair işlemin iptali ile sözleşmenin yenilenmesi istemiyle, davalı Kuruma yapmış olduğu başvurunun, reddine dair işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

23. Dosyanın incelenmesinden, davacının ... Eczanesi unvanı ile eczacılık faaliyeti yürüttüğü, davacı tarafından sözleşmenin yenilenmesi için sunulan 2023 yılına ait sözleşme ekindeki adli sicil belgesinin davalı idare tarafından incelenmesi neticesinde, davacı eczacının *"FETÖ/PDY silahlı terör örgütüne üye olmak eyleminden dolayı hakkında ceza davası açıldığı, Erzurum 3. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yapılan yargılama neticesinde 28/12/2021 tarih ve E.2021/100, K.2021/321 sayılı karar ile, sanığın örgüt faaliyeti kapsamında herhangi bir eyleminin bulunmadığı, başka bir suça da iştirak etmediği, gönüllü olarak etkin pişmanlık gösterip silahlı terör örgütünden rızası ile ayrıldığı anlaşıldığından hakkında ceza verilmesine yer olmadığına karar verildiği ancak kararda ilgilinin FETÖ/PDY silahlı örgüt üyeliğinin sabit olduğu, bu kapsamda Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokolün 5.1. maddesindeki 'Taraflar bir ay önceden yazılı bildirimde bulunmak şartıyla sözleşmeyi her zaman feshedebilir' hükmü uyarınca medula ekranının kapatılarak sözleşmesinin feshedildiği"* bu durumun davacı tarafa bildirilmesi üzerine, davacı tarafından 15/04/2024 tarihli dilekçe ile, adli sicil ve adli sicil arşiv kaydının bulunmadığına dair gerekli düzeltmenin yapıldığı, medula sisteminin kapatılmasına ilişkin 18/08/2023 tarih ve E-89977692-199-79047578 sayılı kararın yeniden değerlendirilerek işletmekte olduğu eczanenin sözleşmesinin yenilenmesi talebinde bulunulduğu; bu talebin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının (Erzurum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Erzurum Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi) 09/05/2024 tarih E-89977692-199-94753736 sayılı yazısı ile "*Erzurum 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararının var olmadığına dair başvuru dilekçesinde herhangi bir hususun yer almadığı ayrıca Kurum işlemi aleyhine yargı yoluna başvurulmuş olması nedeniyle talep hakkında herhangi bir işlem yapılamayacağının"* davacı tarafa bildirilmesi üzerine, bu işlemin iptaline karar verilmesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

istemiyle idari yargı yerinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.

24. Bir kamu hizmetinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan mal veya hizmet temini sırasında, idarede kanunilik ilkesi gereğince idarenin belirli usul ve esaslara uyması zorunlu olup; işin sözleşmeye bağlanmasından önce geçen bu süreçte tesis edilen işlemlerin, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olması nedeniyle idari işlem niteliğini taşıması karşısında, yargısal denetiminin idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerlerince yapılacağı tartışmasızdır.

25. İdari sözleşme, idarenin kamusal yetkisine dayanarak, kamu hizmeti gerekleri ve kamu yararı nedeniyle yaptıkları sözleşmelerdir. Bunlar idarenin ayrıcalıklı ve üstün, hak ve yetkilerini içerirler. İdare, bu sözleşme hükümlerinde tek yanlı değişiklik yapabilir ya da sözleşmenin feshine gidebilir. Bu nitelikte olmayan diğer sözleşmeler ise, genelde özel hukuk alanında, özel hukuk kurallarına göre düzenlenir.

26. Mevzuat hükümleri ve dava dosyası birlikte incelendiğinde; 2020 yılına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokolün taraflarının, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türk Eczacıları Birliği (TEB) olduğu; konusunun, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sağlık hizmetlerinin finansmanı sağlanan ve bu Protokolün (2) numaralı maddesinde belirtilen kişilere, serbest eczanelerden ilaç ve provizyon sisteminde yer alan tıbbi malzemelerin teminine ilişkin usul ve esaslar ile karşılıklı hak ve yükümlülüklerin belirlenmesi olarak belirtildiği; dayanak olarak, 5510 sayılı Kanun'un 73. maddesi, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 5502 sayılı Kanun ile 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 39. maddesinin (j) fıkrası hükümlerinin gösterildiği; Protokolün (2) numaralı maddesinde, protokole göre hizmet alacak kişilerin sayıldığı; Protokolün (5) numaralı maddesinde, tarafların bir ay önceden yazılı bildirimde bulunmak şartıyla sözleşmeyi her zaman feshedebileceğinin düzenlendiği; Protokolün (6) numaralı fıkrasında cezai şart, uyarı ve feshe ilişkin genel hükümlerin düzenlendiği, Protokolün (7) numaralı maddesinde ise genel hükümlere yer verildiği; Protokol eki Tip Sözleşme'de ise Sosyal Güvenlik Kurumu ile Eczane sahibi ve mesul müdürü arasında, Sosyal Güvenlik Kurumu ile Türk Eczacıları Birliğinin ortaklaşa imzaladıkları protokol esaslarına uygun olarak hizmet sunulması amacıyla iş bu sözleşmenin yapılmış olduğu; bu sözleşmenin Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sağlık hizmetlerinin finansmanı sağlananların tabi oldukları mevzuat hükümleri çerçevesinde muayene ve tedavileri sonucunda düzenlenecek reçetelerdeki muhteviyatın (sözleşme yapılan) eczaneden protokolde belirlenen hükümlere göre, belirlenen oranda indirim uygulanmak suretiyle alınmasını kapsadığı; Kurum ile Türk Eczacıları Birliği arasında yapılacak Ek Protokol/Protokollerle düzenleme yapılması halinde, sözleşmeli eczanelerin bu düzenlemelere uymakla yükümlü oldukları hususlarına yer verildiği görülmüştür.

27. Somut olayda, uyuşmazlığa konu Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokolün *"Sözleşmenin Feshi ve Cezai Şartlar"* başlıklı 5.1. maddesinde, *"Taraflar bir ay önceden yazılı bildirimde bulunmak şartıyla sözleşmeyi her zaman feshedebilir"* hükmünün düzenlendiği, davacı eczacı ile davalı idare arasında daha önce yapılan sözleşmenin bu kapsamda değerlendirilerek sözleşmesinin feshedildiği ve sözleşmenin yenilenmesi talebinin de reddedildiği; uyuşmazlığın davalı idare ile bir sözleşme imzalanması isteminden kaynaklandığı, sözleşmenin kamu hizmetine ilişkin bulunduğu görülmekle birlikte, 5510 sayılı Kanun'un 73., 101. ve 103. maddelerindeki düzenleme karşısında uyuşmazlığın bu çerçevede adli yargı yerinde çözüme kavuşturulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, Erzurum 3. İdare Mahkemesinin 07/08/2024 tarih ve E.2024/1572 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Erzurum 3. İdare Mahkemesinin 07/08/2024 tarih ve E.2024/1572 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/03/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Nilgün TAŞ	Üye Doğan AĞIRMAN	Üye Eyüp SARICALAR
	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xkj6GX1 - qhcHpX7 - zG4re/F - 8DWTTk= ile erişebilirsin